

/ 1115 1146 1128 1100

Musea onvoldoende gedocumenteerd voor behoud moderne kunst

Door onze redacteur

DIRK VAN DELFT

AMSTERDAM, 20 MAART. Musea voor moderne kunst beschikken over onvoldoende gegevens om het behoud van hun kunstwerken te garanderen. Dit concludeert de Stichting Behoud Moderne Kunst in een vanmiddag in Amsterdam gepresenteerd onderzoeksrapport. Door het ontbreken van documentatie over de door de kunstenaar gebruikte materialen en technieken is het oorspronkelijke uiterlijk van een kunstwerk soms nog maar ten dele te achterhalen. Er moeten programma's ontworpen worden voor structureel onderzoek naar methoden en technieken van conservering van kunstwerken gemaakt van niet-traditionele materialen. Vooral kunststoffen stellen de musea door hun snelle degradatie voor enorme problemen.

De Stichting Behoud Moderne Kunst is in september 1995 door de Nederlandse musea voor moderne kunst opgericht met als taak de conserveringsmogelijkheden van moderne kunst na te gaan. Evert van Straaten, voorzitter van de stichting en directeur van het Kröller-Müller Museum in Otterlo, zegt in zijn verslag aan de Mondriaan Stichting en de bij het project betrokken musea dat er grote behoefte bestaat aan structureel theoretisch onderzoek, waarbij begrippen als 'authenticiteit' en 'reproduceerbaarheid' aan nieuwe modellen getoetst zullen worden.

Door de musea en de Rijksdienst Beeldende Kunsten zijn in het kader van het proefproject Conservering Moderne Kunst tien 'pilot'-objecten geselecteerd. Het Van Abbemuseum in Eindhoven leverde bijvoorbeeld *One space*,

four places (1982) van Tony Cragg en het Stedelijk Museum in Amsterdam *Gismo* (1960) van Jean Tinguely. In het eerste geval gaat het om een tafel en vier stoelen bestaande uit flesjes, stukken beton, polystyreen en ander afvalmateriaal dat op een metalen frame is geregen. Door degradatie wordt dit frame zichtbaar, wat afbreuk doet aan de betekenis van het werk. *Gismo* is een 'machine' opgebouwd uit schroot, waaronder wielen die door een motor worden aangedreven en ritmisch geluid maken. Het probleem is hier roestvorming, slijtage, verlies van onderdelen en het inzakken van de constructie.

Een belangrijk uitgangspunt van het project Conservering Moderne Kunst was interdisciplinaire samenwerking. Twee werkgroepen, bestaande uit restauratoren, kunsthistorici, conservatoren en natuurwetenschappers hebben zich over de theoretische en materiaal-technische aspecten van de problemen met de pilot-objecten gebogen. Behalve een serie concrete aanbevelingen — een ontbrekend onderdeel van *One space*, *four places* mag worden vervangen — leverde dat twee algemeen bruikbare modellen op. Het ene zegt hoe conserveringsgegevens moeten worden geregistreerd en gedocumenteerd, het andere richt zich op de wijze waarop de besluitvorming bij het conserveren en restaureren van moderne kunst, en in het bijzonder niet-traditionele objecten, moet verlopen. Zo zal kunstenaars direct bij aankoop van een kunstwerk worden gevraagd naar de door hen gebruikte materialen en technieken en de betekenis die daaraan wordt gehecht.

In september van dit jaar zullen de resultaten van het proefproject op een driedaags symposium 'Modern Art: Who Cares?' internationaal worden bediscussieerd. Dit in samenwerking met het per 1 april op te richten Instituut Collectie Nederland, een fusie van het Centraal Laboratorium voor Voorwerpen van Kunst en Wetenschap, de Rijksdienst Beeldende Kunst en de Opleiding Restauratoren. Voorafgaand aan het Amsterdamse symposium zullen de tien pilot-objecten, inclusief toelichting op het verrichte onderzoek, in Museum Boijmans Van Beuningen worden tentoongesteld.